

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Zile grele.

Sibiu, 23 Iunie n.

În numărul trecut am vorbit la locul acesta despre *dorința* manifestată din partea unor politicieni magiari de a ne vedea luat în revisiune *statutul organic*, — legea fundamentală a bisericii noastre, — pentru a fi adus în consonanță cu spiritul dominant de astăzi, cu unitatea de stat magiar.

Am vorbit deci despre un rău cam îndepărtat, pentru-că de la dorința până la faptă mult este, și de la mulți factori depinde, ca dorința faptă să devină.

Astăzi însă cu mare mâhnire trebuie să vorbim despre un rău foarte apropiat, care prin forma în care ni se prezintă constituie fapta însăși, o faptă dureroasă și îngrijitoare.

Două atacuri formale s'au îndreptat, în contra bisericii noastre, și în contra școlilor noastre confesionale, prin două ordonanțe ministeriale, favorabile în mod excepțional magiarisării și magiarisatorilor, și asupritore în măsură nespus de mare pentru naționalitățile nemagiare și pentru diferitele confesiuni, ajunse aproape de pragul desnașdădurii.

Intr'una din ordonanțele acestea domnul ministru de culte și instrucțiuni publică binevoesce a dispune, ca în școlile primare de stat religiunea să nu mai fie predată în limba maternă a elevilor, ci în limba magiară, ear' în ceea cealaltă, dată în formă de circulariu, adresat tuturor inspectorilor regesci de școle și tuturor autorităților superioare confesionale, se face comunicarea, că după ce legea despre introducerea limbii magiare în școlile populare nu a dat nici un rezultat real în decursul celor 23 de ani trecuți de la aducerea ei, pe viitoriu se vor lua dispozițiuni, ca *jumătate din numărul orelor de propunere peste săptămână negreșit să se întrebuințeze pentru învățarea limbii magiare în scris, celălalt pentru vorbit*.

Ceea-ce presa magiară tălmăcește astfel, că jumătate din obiectele de învățământ vor fi predate în viitoriu ungurește și din cărți ungurești în școlile noastre confesionale și în toate școlile publice, sperându-se că cel puțin pe calea aceasta se va ajunge la rezultatul pe care cei 23 de ani trecuți de la aducerea legii de magiarisare n'au putut să-l dea.

Eată deci pericolul în întreaga sa fință! De o parte tinerețea noastră de la școlile de stat vine silită să rostască și rugăciunile către Dumnezeu în limbă străină, ear' nu în limba bisericii la care aparține, de altă parte vin magiarisate cu desăvârșire școlile noastre populare, pentru cari poporul nostru a jertfit și jertfesc ca nici-care altul din țară.

Primejdia e mare și o apărare energetică se impune, și în lupta de apărare sperăm a vedea uniți pe toți fiii bisericii, pe toți Românii. Căci pierderea școlilor noastre confesionale este pierderea autonomiei noastre bisericești, pierderea naționalității noastre, este începutul morții sigure (politice-naționale) a poporului român din patria această, mărte pe care nu credem să o dorască nici un Român, fie ori-cât de nepăsătoriu.

Dar' cu toate că primejdia e mare, se nu ne pierdem cumpetul bun, și înainte de toate se nu ne pierdem curajul; ci cu prudența recerută și cu încrederea necesară se ne grupăm în jurul arhierilor nostri, asupra cărora cade greul luptei, și cari vor avea să facă începutul apărării. Pentru-că cu cât mai bine vor fi spriginiți prelații nostri din toate părțile, din partea tuturor fiilor lor sufletești, cu atât mai cu drag se vor supune și ei greului ce-i așteaptă și cu atât mai cu efect și mai binecuvântată are să fie acțiunea lor.

Să punem deci la o parte toate certele și toate neînțelegerile, și umăr la umăr să stăm gata pentru zilele grele cari sunt atât de apropiate.

Sus se avem inimile!

Prorogarea parlamentului.

Vineri, în 20 Iunie, s'au cetit în ambele case ale parlamentului ungar două *rescripte regesci*, prin cari prima sesiune parlamentară este decretată de încheiată, ear' parlamentul e prorogat până la 6 Octombrie.

Prorogarea parlamentului prin *rescript regesc*, ear' nu prin concludus adus din partea parlamentului însuși, are însemnătatea aceea, pe care am expus-o într'un număr mai recent, anume, că înainte de termenul fixat pentru noua întrunire parlamentul nu se poate întruni cu de la sine putere.

Lumea politică magiară a rămas surprinsă de întemplerăa această, pentru-că de-și se vorbea despre o apropiată prorogare a parlamentului, nimeni nu s'a așteptat la aceea, ca prorogarea să se facă cu o grăbire atât de mare, și încă în mijlocul muncii parlamentare, fiind-că atât dieta, cât și casa magnaților mai avea să rezolveze unele afaceri urgente, cari au rămas acum neroluate, până la toamnă.

Se presupune, că motivul prorogării este cel amintit în numărul penultim al ziarului nostru, — greutatea pe cari le întâmpină guvernul la reînnoirea pactului cu Austria, — cu toate că reprezentanții puterii de stat, membrii guvernului, dau de motiv *lipsa de creație* pe seama guvernului, și *lipsa de liniște* pentru a pregăti materialul necesar pentru următoarea sesiune parlamentară.

Kossuth-istii din dietă, anume, nu s'au putut reține să nu facă întrebare prin rostul deputatului *Barabás*, imediat după cetirea *rescriptelor*, că prorogarea parlamentului de ce se face prin *rescript regesc* și nu prin concludus votat din partea dietei, acum, când la ordinea zilei e legarea pactului, o chestie pe care Austria o va exploata sigur în favorul ei, știind că guvernul ungar n'are parlamentul la spate pentru a-l trage la răspundere, — ear' prim-ministrul *Széll* a răspuns imediat în sensul de sus, făcând a atinge chestia pactului, ci accentuând numai, că dreptul de a proroga parlamentul se ține de prerogativele *Coronei*, pe cari nu le poate critica nimeni.

Părinții patriei au plecat acasă cam neliniștiți.

† Albert, regele Saxoniei.

Ceea-ce era de prevădut după știrile so-site despre bôla bătrânului rege al Saxoniei, a urmat Joi sêra. La 8 ore și 5 minute regele *Albert* a răposat în castelul din *Sibyllenort*, în etate de 73 ani.

Regele *Albert* a fost o personalitate distinsă și pe teritoriul militar și pe cel al guvernării țerei sale. Sub domnia regelui *Albert* Saxonia a luat parte la două mari războaie. În 1866 în războiul Austriei contra Prusiei armata regelui *Albert* a luptat alături cu regimentele austriace, având considerabilă parte și în bătălia de *Königgrätz*, și nu eroismul vitezului comandant al armatei saxonice e vina, că acea bătălie s'a sfârșit cu așa mare desastru pentru Austria. Și cu toate că a luptat contra Prusiei, totuși prin diplomatie iscusită și prin sprigin din afară regele *Albert* a isbit să-și apere țera și tronul de răsunarea Prusiei victorioase. Nu mult după acest război armata saxonă, comandată de regele raporteză învingeri strălucite în războiul franco-german ca aliată a Prusiei. Este d'or știut și recunoscut, că la succesele armatei germane, până la obsediarea Parisului, partea leului a avut-o armata condusă de regele Saxoniei.

După terminarea războiului regele *Albert* și-a îndreptat într'întregă atențiunea asupra afacerilor interne ale țerei sale, lucrând pentru ridicarea nivelului cultural și economic al țerei, pe care a înzestrat-o cu monume de instituțiuni folositoare, și a păzit cu strictețe libertatea constituțională a țerei. Se și zice că după M. Sa împăratul și rege al nostru, cel mai constituțional dintr'între domnitorii actuali a fost regele *Albert*, în care privință d'or numai regele României ar pute rivaliza cu el.

Răposatul a fost amic intim al M. Sale împăratului și rege *Francisc Iosif I.*, pe care știrea despre răposarea amicului său l'a atins foarte dureros. Atât de mult a ținut M. Sa la regele *Albert*, că aflând despre mărtea lui și-a rezervat sie-și a face dispozițiuni pentru deliure de curte și reprezentarea la înmormântare, — un lucru acesta, care e în contrast cu obiceiurile de la curte, având a îngrijă de astfel de lucruri magistrul de ceremonii al curții. Din acest act al M. Sale se deduce, că nu va trimite reprezentant la înmormântare, ci va merge însuși însoțit, probabil, de arhiducele *Otto* și arhiducesa *Maria Iosefa*.

Dar' nu numai la curtea din Viena a produs adâncă emoțiune știrea despre mărtea regelui, ci pretutindenea, deosebi la Curtea din Berlin, unde bătrânul rege avea foarte mare trecere, ca fost amic și camarad de arme al împăratului *Vilhelm I.* (moșul împăratului de acum). Împăratul *Vilhelm II.* îndată după primirea știrea a dat armatei un elogios ordin de zi, în care — într'altole — zice despre răposatul următoarele:

„... Cu el s'a dus în mormânt ultimul dintr'acei beliduci, cari erau decorați cu crucea mare a ordului „Coroana de fer” și cari în fruntea armatei germane, sub stindardele fericitei mele moș au eluat pe seama noastră în veci nevestezita cunună de lauri a biruinței. Până când va palpa o inimă germană trăi-va amintirea eroului de la *Saint-Privat*, amintirea gloriosului comandant al trupelor de la *Maas*...”

... Dispune apoi, ca oficerii întregii armate să poarte dolii patrusprezece zile, care pentru regimentul de ulani Nr. 2 și pentru cel de dragoni Nr. 10 are să dureze trei săptămâni. Totodată dispune, că aceste două regimente au să participe la actul în-

mormântării prin câte o delegațiune condusă de comandantul.

Förte elogios e și panegiricul din „*Reichsanzeiger*” (Berlin), în care se zice următoarele:

Mareșalul rege, care era egal cu cei mai vestiți beliduci ai marelui războiu, a legat de numele său astfel de succese, cari aparțin celor mai frumoase fapte strategice ale Germaniei unitare...”

În același ton scriu și ziarele engleze, ear' telegramele de condolență, trimise la Dresda, sunt mulțime. Primii cari au condolat au fost împărații *Francisc Iosif I.* și *Vilhelm II.*

Sâmbătă cadavrul a fost transportat la Dresda, ear' azi i-se face înmormântarea.

Tot Sâmbătă a fost proclamat noul rege în persoana prințului *George*, fratele răposatului, care ca rege a luat titlul *George I.*

Procesul „Cărții de Aur”.

Sâmbătă prezentându-se șef-redactorul nostru, dl. *T. V. Păcățian*, în fața dlui *Gödrö Sándor*, jude de instrucție la tribunalul regesc din loc, acesta i-a comunicat, că pe baza arătării venite de la procurorul din Cluj deschide și ordonă cercetare în contra sa, pentru mai multe pasaje din „*Cartea de Aur Vol I*”, care prin procurorul din Cluj crede că se află agitație în contra naționalității magiare, și tot-odată și atac în contra formei de stat. Cercetarea e ordonată deci pe baza §§-ilor 172 și 173 din codul penal ungar.

Dl. *Păcățian* a luat la cunoștință decisiul judeului de instrucție, renunțând la dreptul de a-l apela, și a cerut imediata înțrare în cercetare.

I s'a arătat „*Cartea de Aur*”, (legată în negru) ear' de ea cusută cu sfôră grôsă altă carte neagră, — traducerea magiară, făcută de cunoscutul translator din Cluj, Dr. *Lehmann*.

Luând cunoștință despre părțile difcultate din „*Cartea de Aur*”, dl. *Păcățian* și-a rezervat dreptul de a se justifica punct de punct cu ocaziunea excepțiunilor ce le va da în contra actului de acuză, — după ce l' va primi, — ear' până atunci a făcut declarație în general, că opul seu nu conține nimica nou ce n'ar fi scris și publicat și alții, cu mult mai înainte, fără a fi fost trași la răspundere pentru cărțile lor. Multe părți difcultate sunt luate chiar din cartea unui autor magiar, Dr. *Jancsó Benedek*, — apoi de la *Barișiu*, *Popea* și alții. A declarat mai departe, că „*Cartea de Aur*” nu e scrisă pentru popor, pentru vulgul de rënd, care poate să fie adus în stare de agitație, ci pentru pătura cultă a neamului românesc, care știe să se stăpânescă, știe judeca cu calmitate și știe, că aceea ce se cuprinde în carte nu se referă la zilele noastre, ci la vremurile de mult trecute, în cari s'au întemplat lucrurile înșirate. Fiind deci „*Cartea de Aur*” un op de cuprins curat istoric, asupra căruia §§-ii 171, 172 și 173 din codul penal ungar nu pot să fie aplicați, autorul nu se simte întru nimica vinovat, pentru-că nu cu rea intențiune, ci în bună credință a compus și edat cartea, exclusiv numai în scopul, ca aceea ce până acuma era resfîrat prin diferite cărți și reviste despre mișcările politice-naționale din trecut ale Românilor de sub coroana ungară, — să fie adunat la un loc. Cere deci sistarea procedurii judecătorești și înapoierea cărților confiscate.

S'a dresat proces verbal despre declarațiunile făcute și cu acesta ascultarea a fost terminată.

Chestiuni pedagogice.

de
Ioan Paicu învățător.
(Urmare.)

Tinerimea școlară în restimpul vacanțelor este dată cu totul prada muncii, cântecelor urite, glumelor indecente, sudalmelor, tutunului etc., fără a se mai îngriji cineva și de partea spirituală a ei.

Școalele nu mai sunt cercetate, precum nici bisericile în acest timp, deci ușor putem înțelege că patima contrabalansază virtutea în intervalul acesta relativ destul de lung, pentru că iarba rea se prindă rădăcini. Din gurile pruncilor n'auzi „Osana fiul lui David”, ci vorbe urite, pe cari le aud și ei de la alții.

Copilul cât de mic: bea rachiu, că e ostent dragul tatii, fumază tutun și sudue din gros; căci copilul învață de la tata vorbe urite și patimi urite.

Vorba comună — carea de regulă o exprimă româncele de la sate, cine nu o știe?! Că: „cine nu bea, (se înțelege, că nu apă) acela nu miră a bărbat. Cine nu fumază acela nu șamănă a bărbat, și cine nu-și arată curagiul (se înțelege prin sudalme), acela e muierotcă, feteleu etc.”.

Insușirile bune adecă sunt prezentate ca slăbiciuni, și viceversa, slăbiciunile ca virtuți.

Apoi bărbatul ce nu face de dragul, sau de frica (gurei) muerei sale?

Iată deci, că la începutul anului școlar te pomenești că școala e plină de spini și polomidă, și în loc de a te desfăta în priveliștea unei frumoase și curate holde, curățită anul trecut ca ochiul, ești silit a o plivi din nou și de la început, dacă cu finea anului nu voesci a avea materie bună numai pentru a runcat în foc.

Ușor putem înțelege deci, că din o tinerime școlară înclinată mai mult spre vicii decât spre virtuți, iese una adultă carea în loc de a cerceta orele de catechisafune, societatea de lectură, etc. mai bucuos va cerceta șezătorea și alte conveniri demoralizătoare, unde află distracție spre a sa plăcere.

În loc de a săgeta inima acestui fel de tinerime sunetul clopotului de la biserică, o va săgeta arcul prematurului amor și lugubra voce a soților de cărcimă.

Dacă astfel de membri ai societății vom crește, atunci pot spune sincer că se fie în totă comuna biserică ca preot un „Ioan gură de aur”, sau un „Cicerone”, ca să le știe și pôtă vorbi respective predica în „limbile ingerilor”, nu-și va ajunge scopul, deoarece: n'are cui predica!!

Căci astfel de oameni vin la biserică numai când e să capete Paști.

Deci, dacă vrem să reformăm lumea, va trebui s'o luăm de la cap, sistematic, cu foarte mare abnegațiune și zel de jertfire!!

Am vorbit de tinerimea adultă și de cea școlară, să vedem acum cum stăm cu

mititeii țăranilor noștri!? — Copiii de la trei până la șase ani ai acestora, vara în toilul lucrului, au o sorțe dămnă de com-pătimit.

În dimineața fie-cărei zile biata mamă umblă din casă 'n casă cu copilul ei de mână, sau în brate; se-i capete o gazdă pentru ziua aceea, ca să se pôtă duce la lucrul câmpului.

De multe-ori n'are cine 'l găzdui și astfel mama e silită să 'l ducă cu sine la câmp, pe unul de mână și pe altul în spate. Dacă 'l pôtă da în grija cuiva, apoi numai el știe s'eramanul câte neajunsuri îndură, cât e ziua de mare! Une-ori i-se răpesc merindea lăsată de mamă, d'un câne, sau rîmător; alte dăți i-se mistue prin un copil mai mare, care 'i este tutor în acea zi, și trebuie să mai rabde și bății, dacă va protesta pe-lângă fômea ce-'l ajunge într'o zi de vară. Mânâncă pôme necoapte, până 'l prind frigurile. Ear' dacă se face vorbă că din partea gazdei i-s'a mâncat merindea; mîne se 'și caute norocul aira!

De multe-ori 'i găsesse părinții adormiți pe drum, pe prispa casei etc., și câte nenorociri nu provin de aici!!

Ear' timpul de o zi de vară îl petrec mai mult în certe, în bății, în batjocuri și preste tot cu fapte nerecomandabile fragedei lor etăți.

Când e veac bun, — pravul — din drum, cu care 'și prăvuiesc vestmintele, își pun unul altuia pe cap; ear' după ce plouă, — tina, — le servește spre distracție.

Incât s'era, când sosesc părinții acasă de la lucrul câmpului, 'i află frânți de oboselă, murdăriți, bătuți și prăpădiți de fôme.

Rêul ce provine din necesitatea tractării în acest mod cu inocenta, frageda și de o mai bună tractare vrednica tinerime, cred că nu mai trebuie cu alte exemple ilustrat.

Poporul român de la sate, parte nu înțelege actuala stare a lucrurilor, parte se scapă cu frasa: „n'avem alt modru”.

Cei chemați datorință avem să ne îngrijim și de acest cas; prin care se ajută sau strică foarte mult înaintării poporului nostru în direcțiune bună.

Poporele conlocuitoare, cu stare materială mai bună, au pentru acesta cea mai minoră tinerime grădinele de copii, — sau școale numite după înființatorii lor „grădine Froebeliane”.

Poporul nostru curând însă nu va pute ajunge la crearea astorfeliu de instituțiuni; că pe deoparte nu 'i dă mână, ear' pe de altă parte este prea neaccesibil pentru lucruri idealiste.

Să rămânem deci la tinerimea școlară și cea adultă, și în privința acăsta am să-mi mai spun unele păreri.

Țin de necesar însă întâiu de toate a premite următoarele:

a) ni-ar trebui aplicați învățători definitivi — în toate comunele noastre bisericesti; unde numai nu e eschisă în mod abso-

lut posibilitatea;

b) să se sistemizeze mai multe posturi de învățători, unde numai se simte trebuința;

c) preotul să fie la înălțimea chemării sale. Înțeleg lucrul așa, că preotul pe lângă multe calități bune, ce trebuie să înțunească preotul pentru ca să corăspundă chemării sale sublime, — să mijlocăască și plățirea salariului învățătoresc regulat, și să 'l sprijinească pe învățător în toate ale sale bune intențiuni. Căci atunci desigur nu se vor pute încorda relațiunile într' preot și învățător.

Astfelu fiind și urmând am pute să pretindem, ba chiar să îndatorăm pe fie-care învățător, ca după puterile sale să sevășască lucruri bune și de folos. Căci dacă „vrednic este lucrătorul de plata sa”, apoi și solvitoriul, respective risipitoriul onest, este vrednic a strînge îndoit, ceea-ce a risipit.

Părerea mea cu privire la ținuta ce ar trebui luată față de tinerimea adultă, ar fi următoarea:

I. Preotul să fie îndatorat, ca în toate Duminecile și s'erbătorile de preste an să țină catechisafune cu adulții, de la 12—2 ore după amăzi. De acolo în corpore să mērgă la vecernie.

Jocul să nu se permită până după rugăciunea de s'era, când cu drag să privescă și preotul la tinerimea jucăușă. Nu însă, — cum se întâmplă azi, preotul să fie în biserică aproape numai cu cântăreții; fiind-că tinerimea jôcă și poporul întreg se uită la ea.

II. Preste anul școlar cu elevii de repetiție să țină preotul religie, și anume: în jumătatea primă sau a 2-a a zilei destinată pentru ferii săptămânale. Căci dacă un învățător, punem cazul că are obligați a cerceta școala de toate zilele preste 70 elevi, ca să nu zicem o sută, căci atunci după lege trebuie 2 învățători, — și cătră acestia se mai adaugă încă câte 25—30 elevi de repetiție: cum se te mai poți ocupa de religie cu acestia prîncios scopului?!!

.... Căci nu trebuie trecut cu vederea nici aceea, că școala de repetiție e repetarea materialului propus în timpul ordinar de 6 ani din toate studiile prescise pentru o școală populară. Și în special — după a mea părere — economia și igiena trebuie tractate în anii de repetiție într' cât e posibil mai pe larg.

Cele spuse nu se pot privi ca sarcină asupra preotului. Și din mai multe puncte de vedere, anume:

1. Datorință au e lucra preoții așa, pentru siguranța moralei publice și pentru dorința, — ce trebuie s'o aibă ori-care preot — de a-și cresce poporenii buni.

2. Nu există sarcină, — per absolutum, — nerăsplătită. Pentru-că după cât știu eu, în unele comune bisericesti e și remunerat preotul pentru așa numita catechisafune a adulților.

3. Subsistența onestă în societate le este asigurată.

De sine înțeles, că pentru cazul când

preotul e ocupat într'o cauză neamănabilă, învățătorul va avē să 'l înlocuiască. Învățătorii conștiențioși o va face acăsta cu plăcere.

Ce urmază d'acici? Relațiuni bune între conducătorii naturali ai poporului, avēnd cunoștință că sunt dependenți unul de altul.

Prelângă acestea, dacă inv. din întem- plare s'ar bolnăvi preste an, sau i-ar veni alte rele preste cap, n'ar suferi nici salariul său schimbare, dacă l'ar înlocui preotul câteva zile.

(Va urma.)

Revistă esternă

Țarul nu merge la Sofia. Știrea dată cu atăta bucurie din partea ziariului „Mir”, că la desvélirea statuii lui Alexandru II („țarul eliberator”) va asista și țarul Nicolae II, e demantată chiar din cercurile de curte ale Sofiei, cari declară că asistarea țarului la acăsta desvélire nici că a fost luată în program. Țarul va fi reprezentat prin un mare-duce.

Asemenea se dementează și știrea că principele Ferdinand ar intenționa să se proclame rege. Acăsta demantare a făcut'o ministrul-president Danev într'o convorbire avută cu un redactor francez. A recunoscut însă și a accentuat chiar, că visita de la Petersburg are mare însemnătate politică, și că manifestatiunile ce în curēnd vor urma vor pune în clară lumină raporturile dintr' Rusia și Bulgaria.

Guvernorul Transvaalului. Lordul Milner a publicat alaltăeri că e numit guvernor al Transvaalului.

În legătură cu acăsta înregistrăm aci o știre cam greu de creșut. Anume, că în ziua în care s'a încheiat pacea cu Buri o telegramă din Pretoria raportase despre o conspirație contra lui Kitchener, dar' știrea a rămas mōrtă; un timp binișor n'a vorbit nimenea de ea. Acum se telegrafază din Pretoria (dto. 20 Iunie) că în numita conspirație ar fi compomiși 47 inși, într' cari și număroși comandanți buri dintr' cei cari în 17 Maiu se aflau în Pretoria. Se spune chiar că s'a aflat o cale suterană spre casa unde-și avea Kitchener cuartirul și că numai 6 metri ar mai fi trebuit să sape conspiratorii, ca să ajungă să pună dinamit sub casă. (!)

Convocare.

În înțelesul §§-lor 12 și 13 din statute membrii „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se convocă în

Adunarea generală ordinară pe Duminecă în 6 Iulie 1902. la 11 ore a. m. în localul Casinei române din loc.

Ordinea de zi a adunării este:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raport despre activitatea comitetului în 1901.

FOIȘORĂ

Cultivarea sentimentului religios.

de Eleonora Slavici

(Fine.)

A treia consecunță practică a sentimentului religios e dorința de a face ceea-ce e plăcut lui Dumnezeu. Ferice de femeia care e stăpănită de dorința acăsta, căci fie-care faptă a ei este o mulțămire pentru ea însa-și. Acăsta fericire nu putem însă să li-o dăm copiilor decât ținēnd curată icōna vieții noastre casnice.

Nu e destul, îi zic femeii, să păstrezi tu curățenia inimei tale, ci prin blândeța ta, prin firea ta îndatoritoare și prin purtările tale trebuie să ajuți pe soțul tău a păstra și el pe a sa. Respectă pe soțul tău, căci te umilești pe tine însa-și nerespectându-l, și nu desaproba nici chiar defectele lui în fața copiilor. Supōrtă greșelile lui cu răbdare, nu-l grăi de rău nici în fața străinilor nici mai ales în fața copiilor, căci vei fi tu mai rău judecată decât defectele lui. Fii cu inima deschisă, nu ascunde în fața soțului tău nimic din cele știute și de copii, căci acestia chiar de la tine vor învăța a minți.

Iubirea de adevăr e sădită în inima omului de Dumnezeu, care ni-a dat graiul și judecata, ca să spunem adevărul, și nu e păcat mai mare decât să abuzăm de acest dar, ascundēnd adevărul ori minșind. De aceea copiii toți au inima deschisă și numai în urma abuzului ori a lipsei de pricepere ajung să mintă.

Nici odată deci să nu minșim în fața copiilor, să nu ascundem în fața lor adevărul, să nu 'i ademenim să mintă ori să nu spună adevărul; nici odată să nu-i silim prin amenințări ori prin sperieturi a minți. Ori-cât de mare e greșăla copilului, el e vrednic de iertare dacă-și mărturisese greșăla, și, din contră, ori-cât de mică i-e vina, el are să fie certat dac'o ascunde, căci din inima omului care minte se pierde dorința de a face ceea-ce e plăcut lui Dumnezeu, pe care nu pôtă să-l mintă, și-l face cel mai nesuferit pânditor.

A patra consecunță și cea mai importantă, este iubirea cătră Dumnezeu și cătră toate creaturile lui, începēnd de la firul de iarbă până la om.

Icona cea mai vie, pe care a pus-o Dumnezeu ochilor noștri pentru vecie, este natura. Cu ea să începem deci cultivarea sentimentului religios. Să deprindem pe copil să admire sōrele, acest centru planetar, de

la care depinde viața noastră pe pământ. Luna, acest satelit fără de care concepțiunile poetice ar înota într'o nōpte fioroasă. Stelele scripitore, cari țin taina privirilor noastre, ochii duiși ai celor ce iubim.

Norii trecători, cari ne astupă farmecul vederii, ca și nevoile vieții, cari umbresc clipele noastre de fericire. „Spre cer pornesc ochii noștri în rugăciunile noastre, în sentimentele de iubire și în cele de durere!”

Mai simțitor încă e copilul la podôbele vieții vegetale. Ce vie bucurie simte copilul când vede o flōre ori un fruct, când pôtă să alerge pe iarbă verde, ori să se jōce în umbra pădurii dese. Să ne folosim de bucuria acăsta spre a-l face să înțelēgă, că podôbele vieții vegetale, de la bradul gigantic până la lichenii mărilor polare, și numeroșele plante curioșe cari acoper fundul mărilor și oceanelor, toate sunt de la Dumnezeu. Acăsta natură vie ne este în toate amănuntele ei folositoare. Din ea ne luăm hrana, din ea îmbrăcăminte, din ea lēcuri de alinare pentru suferințele noastre. Să cultivăm fără încetare în ficele noastre iubirea cătră natură, căci femeia care iubese natura, va fi o bună soție, bună mamă, bună gospodină, totdeuna sănătōasă, de ôre-ce nimic nu e mai priitor sănătății decât respirarea în aer liber și purificat de mirosul florilor. Mare binefacere e

deci pentru copile, ca să fie deprinse a să-mēna, a răsădi și a purta grije de plante.

Ca tovarăși de viață pe pământ, mai avem și animalele, pentru cari copiii au o particulară atențiune. Să nu 'i lăsăm a le maltrata, căci ajung să nu mai facă deosebire într' animal și om.

De mic trebuie deci luminat copilul asupra folôselor pe cari ni-le aduc animalele și obicinuit a compara durerea lor cu ceea-ce simțim noi înși-ne. Numai deprindēndu-se astfel a iubi tot ceea-ce este și are viață, va ajunge copila să fie deprinsă de adevărata caritate, acăsta virtute femească, și să-și facă rugăciunile nu din obicinuință, ci cu totă inima.

Nu este nimic mai frumos decât o mamă care-și învață copilul să se rōge lui Dumnezeu, și nu-mi pot închipui o mamă care să nu țină să aibă acăsta bucurie și ar pute să dōrmă liniștită dacă ar ști că copilul ei a adormit fără să-și facă rugăciunea de s'era. Nu e însă destul să ne deprindem copilele a se înălța prin rugăciune la Dumnezeu, și a merge la biserică, ci trebuie tot-odată să le formăm sufletele așa, ca ele să se pătrundă de sentimentul religios și rugăciunea să nu fie pentru ele nisce forme deșerte.

3. Revizuirea rațiociniului pe 1901 și statorirea bugetului pe anul 1902.

4. Alegerea comitetului pe un nou perioadă de trei ani.

5. Propuneri eventuale.

6. Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

7. Încheierea adunării generale.

Din ședința comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, ținută în 17 Iunie 1902.

Maria Cosma
presidentă.

Dr. Beu
secretar.

Programa examenelor

de la gimnaziul și clasele elementare adnectate române gr. or. din Brad la finea anului școlar 1901—1902. Examenele publice de încheiere.

Marti, în 25 Iunie.

De la 8—10 a. m. cl. I. gimn. din: Română, Magiara, Istoria naturală. De la 10¹/₄—1 p. m. cl. II. gimn. din Latină, Geografie, Geometria descriptivă. De la 4—6 p. m. Gimnastica cu ambele despărțăminte.

Mercuri, în 26 Iunie.

De la 8—10 a. m. cl. III. g. din Religie, Latină, Geografie. De la 10¹/₄—1 p. m. cl. IV. g. din Română, Algebra, Germană, Ist. patriei. De la 4—5 p. m. Cantul cu toate clasele.

În 24 Iunie după finirea serviciului divin examenul cu cl. III. elementară din toate obiectele de învățământ. De la 3—6 cl. IV. elementară din toate obiectele de învățământ.

Examenele scripturistice cu privatistii se vor ține în 22 Iunie, iar cele verbale în 23 Iunie.

Joi în 27 Iunie.

După finirea serviciului divin cu docșologia, solemnitatea încheierii anului școlar, împărțirea premiilor și a Testimoniilor.

La aceste examene precum și la încheierea solemnă a anului școlar se invită cu toată stima părinții și amicii acestor institute culturale.

Brad, în 7 Iunie 1902.

Georgiu Părau.
dir. gimnas.

ECONOMIE.

Pentru economii nostri.

Ne luăm voie a vesti pe economii nostri, că ni-s-au cerut să mijlocim vânzarea a 3 vaci rassa „Pinzgau” curată, dintr-o care una cu vițel și 2 de fată, a 2 junci și 2 vițele de același soi; a unui plug sistem „Sack”, un altul sistem „Rieger”, a unei săpătoare, a unei grape, unei tăietore de nutreț, a unei trăsuri pe acuri, a unui car de economie și a unei căldări de aramă pentru economie de munte.

Vânzătorul, bun și priceput econom, e aplecat a vinde cele amintite cu preț cât se poate de moderat.

Doritorii să se adreseze cel mult până la 10 Iulie n. subscrisului comitet central. Sibiu, 5/18 Iunie 1902.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Dem. Comșa
president.

Victor Tordășianu
secretariu.

NOUTĂȚI

Sinod episcopesc. Măne se va ține la rezidența arhiepiscopescă de aici *sinod episcopesc* pentru a supune examenului canonic pe *Vasilie Mangra*, alesul episcop al diecezei Aradului. În scopul acesta va sosi la Sibiu cu trenul de astăzi seară Preasfinția Sa episcopul de la Caransebeș însoțit de archimandritul său *Filaret Musta*. Mangra e în Sibiu încă de azi-dimineață.

Nou doctor în drepturi. Din Cluj ui-se scriu următoarele: Sâmbătă în 21 n. c. s'a promovat la universitatea din Cluj doctor în științele juridice dl Aurel Oprea, de origine din Munții-Apuseni.

Ingineri români. La polytechnica din Budapesta au obținut diploma de inginer Dni Trifun Gaiția și Pompeiu Dragoș.

George I., noul rege al Saxoniei, e om văduv. Soție-sa, infanta Maria Ana, sora răposatului rege al Portugaliei, a răposat în 1884. Din căsătoria cu Maria Ana regele *George I.* are următorii copii: *Matilda, Frideric August* (noul moștenitor, căsătorit cu Luiza, mare-ducesă de Toscana), *Maria Josefa*, soția arhiducelui austriac Otto, *Ioan George* și *Maximilian*, care s'a preotit și acum e profesor la universitatea catolică din Freiburg. Cel mai mic băiat, Albert, în 16 Septembrie 1900 a căzut din trăsură și a murit. — Regele George e om evlavios și strict, dar cu sentimente foarte umane, despre ce mărturisesc și faptul, că fiind comandant al corpului de armată saxon a dat aspru ordin în contra tractării neumane a soldaților.

Confiscarea „Cărții de aur”. Din Nasna, lângă Murș-Oșorheiu, ni-se scriu următoarele:

„Mercuri în 11 Iunie n. la orele 5 d. a. o comisiune judecătorească de 4 inși în frunte cu judele de instrucție Köllö Ignác de la tribunalul din M. Oșorheiu, s'a prezentat la părintele nostru *Stefan Russu*, unde ușile casei erau încuiate fiindcă părintele împreună cu soția se aflau la înmormântarea unei copile a Dlui învățătoriu Victor Laurențiu din Murș-Săncraiu.

Astfel judele Köllö Ignác a trimis pe un servitoriu al părintelui să-i spună că numai decât s'vină a casă, deoarece la caz când nu va veni să deschidă ușile casei, atunci vor strica zarul și vor intra în casă. Servitoriul a și mers și împărțindu-i părintelui cele zise de judele, Dsa, fiindcă încă nu isprăvisc cu slujba, ce a avut să o îndeplinească după reînțocirea din cimiteriu, l'a trimis pe servitoriu înderept, pentru-ca să spună celor 4 domni, cari așteptau cu trăsura la poartă, cumcă îndată ce va isprăvi cu slujba va veni. Domnii însă n'au vrut să aștepte, ci îndată au trimis după judele comunal Nagy Zsigmond, pe care l'au provocat să aducă un faur spre a strica zarul ușii, ca să intre în lăuntru. Ne aflând dintre 2 fauri pre nici unul a casă a trimis pe subjelele comunal la câmp, ca să cheme pe unul a casă.

Pre când însă a sosit faurul, ajunse-se și dl părinte și întrebându-i pe cei 4 domni că ce potese, i-s'a spus, că ei au venit pentru-ca să facă perchișiile domiciliară, pentru a confiscă „Cartea de aur, sau tuptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungara”.

Deschidându-le preotul ușile, au intrat cu toții în lăuntru și au început a căuta prin toate chiliile, însă nu au aflat cartea, deoarece precum mi-a spus dl părinte încă nu și-a fost procurat'o. Domnii au luat protocol, pe care l'a subscris și părintele nostru, și apoi s'au reîntors.

După cum am înțeles, înainte de a veni la părintele nostru au fost și la părintele Ioan Bărsan din Egerseg, dar' nici acolo n'au aflat cartea.

Vedând noi poporul român, că până unde am ajuns, încât pentru o carte românească în care sunt scrise numai lucruri întemplate, date istorice, se strice și ușile casei fără ca stăpânul să fie a casă, ne-am mâhnit foarte mult și toți ne puneam întrebarea, că ore nouă Românilor să nu ne mai fie iertat a scrie și a ceti cărți românești?!!!

Acest caz însă ni-a dat să înțelegem, că cu atât mai mult trebuie să ne iubim limba dulce a mamei noastre și să ne silim a ne procura cărți românești!!! *Un parochian.*

Post de medic. Cu termin până la 27 Iunie st. n. protopretorul cercului *Șiria* (Világos) a scris concurs la postul de medic în *Șiria*, (Világos), dotat cu 1000 corone salariu, taxe de 80 flieri pentru cercetarea bolnavilor pe timp de noapte, 40 flieri pentru cercetări ziua și 40 flieri pentru constatarea morții. Comuna *Șiria* are 6600 locuitori.

O invenție contra războaielor. Se raportează din *Paris* că *Humbert*, căpitan de artilerie, a inventat un aparat care poate fi ușor aplicat pe orice soi de pușcă ori tun și care împiedică total detonătura, fumul și lumina ce urmăzează pușcărilor. *Humbert* susține, că prin această invenție s'a făcut absolut imposibilă purtarea de războie. Detaiurile invenției sunt ținute în cel mai mare secret. — Atâta raportul. E greu însă de crezut!

Uciși de fulger. În comuna *Karmacs* (Ungaria) Marti a fost mare tempestate, care a suprins în câmp mai mulți lucrători. Dintr-o această doi inși s'au adăpostit cu nevestele lor sub un copac. Trăsnetul a lovit însă în copac și a ucis pe ambe femeile, soțul mai tiner (cununat numai cu trei săptămâni mai înainte) a îndurat contuziuni așa de grave, în cât a fost dus a casă bolnav. Celalalt a scăpat teafăr, dar' a rămas cu cinci copilași orfani de mama lor.

Un experiment periculos. La congresul medical din anul trecut profesorul *Koch* a susținut că tuberculoza animalelor nu se ia la om. Medicul francez *Dr. Garnault* a combătut vehement această teorie a profesorului *Koch* și spre dovedire s'a oferit însuși, ca o anchetă de medici să facă experimente asupra lui. *Koch* și aderenții săi nu au primit ofertul. Acum însă, cum se telegrafază din *Paris*, *Garnault* a aplicat însuși asupra sa experimentul. S'a dus la abatoriu și tăindu-și la braț o rană destul de adâncă, a injectat în ea puroi din plămânii unei vaci atacată de tuberculoză. — Peste câteva săptămâni se va ști rezultatul acestui periculos experiment.

Cărți și reviste.

Au apărut:

„Privitorul”, revistă politica-filosofică editată și redactată de Aurel Onciul, fascicolul 4 (dto 15 Iunie) a apărut conținând următorii articoli: „Condițiunile existenței Românilor” (urmăre din fascicolii anteriori), de Aurel Onciul; „Ovreei” (traducere din „Neue-Zeit”); „Viața omenescă și manifestațiunile ei” (elemente de filosofie optimistă, urmăre), de A. S.; Visul lui Macari (urmăre), de Vladimir Korolenko (traducere).

„Privitorul” apare la 1 și 15 a fie cărei luni în *Brünn* (Neugasse Nr. 71) și costă 4 cor. 80 flieri pe an.

Programa școlii civile de fete a Asociațiunei pe anul școlar 1901—1902, publicată de directorul Dr. Vasile Bologa. Conține: „Prin labirintul de peșteri de la St. Canzian și Divača în Carst” (impresiuni și reflexiuni geologice) de Victor Păcală; „Ioan Popoviciu” (autobiografie); „Discursuri de la încheierea anului școlar” (1900—1901) și „Știri școlare”. Din acestea estragem următoarele: Personalul școlii a constatat din 1 învățător (director) și 2 învățătoare definitive, 1 învățător provisor, 1 învățătoare auxiliare, 2 cateheți, 8 instructori și instructori. Personalul internatului: 1 director (directorul școlii), 1 directoară, 1 medic, 1 guvernanta și 2 bone. Eleve au fost înscrise: în clasa I. 20, cl. II. 17, cl. III. 29, cl. IV. 25. La cursul complementar 5. În internat au fost 57, dintr-o care 3 au frecventat școala elementară a reuniunii femeilor române. În decursul anului au părăsit școala 3 (1 din cl. I., 1 din cl. II. și 1 de la cursul complementar). După confesiune au fost: în cl. I. 18 gr. or. și 2 gr. catolice, în cl. II. 14 gr. or. și 3 gr. catolice, în cl. III. 23 gr. or. și 6 gr. catolice, în cl. IV. 17 gr. or. și 8 gr. catolice; la cursul complementar 3 gr. or. și 1 gr. catolică, — de tot 75 gr. orientale și 20 greco-catolice. În internat: din cl. I. 6 gr. or. și 2 gr. catolice, din cl. II. 9 gr. or. (2 de la școala elementară) și 2 greco-catolice, din cl. III. 14 gr. or. și 5 gr. catolice, din cl. IV. 8 gr. or. (1 de la școala elementară) și 6 gr. catolice, de la cursul complementar 4 gr. ori și 1 gr. catolică, de tot 41 gr. orientale și 16 gr. catolice.

FELIURIMI

Mijloc de a apăra vitele de înțepăturile muștelor columbace. Muștele columbace sunt dușmanii cei mai primejdioși ai vitelor, cauzând prin împunsăturile lor rane cari în cele mai multe cazuri produc chiar morțea acestora. Aceste muște se ridică ca un nor negru dintr-o peșteră numită „Peștera columbace” ce se află în partea Dunării, din sus de orașul Orșova, nu departe de comuna Moldova-veche, într-o stâncă ce se înalță de 6—7 metri din apa Dunării. Îndată ce dă bine căldura primăverii și anume prin lunile Maiu și Iunie se împrăștie prin toate părțile țării, omorâ și pustiesc multe vite. Muștele columbace fug de unsoreea de porc amestecată cu iodoform, și pentru aceea cine doresce a-și scuti vitele de ele, să ungă părțile vitelor, cari se atacă mai tare de muște, cu unsore de porc amestecată cu 3% [trei la sută] iodoform. Trebuie însă luat sama, ca vitele să nu lingă această unsore, pentru-că iodoformul este otrăvitor. Pentru pregătirea unsorei și alte îndrumări, trebuie să cerem sfatul medicului veterinar. („Activitatea”).

Legende privitoare la încoronarea regilor Angliei. Inelul folosit ca insigniu la încoronarea regilor Angliei și ungerea cu sfântul mir își au legendele lor frumoase, isvorite din adâncă religiozitate a poporului din epoca din care datează legendele acestea. Legenda inelului e de pe timpul regelui Edward Mărturisitorul credinței. S'a întâmplat odată, spune legenda, că umblând regele printre poporul său se împartă ajutoare săracilor și necăjiților, l'a agrăit un omuleț bătrân tare și neputincios, rugându-l să l miluiască și pe el. Regele însă și dase toți banii și astfel ne-având altceva cu ce se ajute pe bătrânul și-a scos din deget inelul și l'a dat bătrânului. În curând regele și-a uitat de această întâmplare. Nu tocmăi după mult timp însă s'a întâmplat că o ceată de peregrini englezi cari voiau să ajungă la mormântul Măntuitorului, rătăcind pe o mare pustă s'a întâlnit cu un moșneag. Acesta a condus pe peregrini într'un oraș frumos, unde au poposit peste noaptea, iar în zori de zi arătându-le calea și-a luat rămas bun de la ei prin următoarele:

— Să știți că ați vorbit cu apostolul Ioan, care, iată, vă rogă să duceți bravului vostru rege acest inel și să-i spuneți că peste șese luni împreună vom fi în rai.

Peregrinii au predat regelui inelul și acesta îndată la cunoscut că e inelul său. Peste șese luni regele a răposat și a fost înmormântat cu inelul pe deget. Când însă în noaptea de 13 Octombrie 1163 cosciugul regelui a fost pus în mormânt nou, i-s'a luat inelul și de atunci se folosește la actuala încoronare a regilor.

Legenda despre sfântul mir e următoarea: Când arhiepiscopul Becker trăia departe de patria sa, în Franța, i-s'a prezentat Maica-Fecioră, având în mână un vultur de aur care ținea în ghiare o sticlă. Preacurata a spus arhiepiscopului că regele care va fi uns cu mir din acea sticlă va fi norocos și fericit, demandându-i totodată să meargă la Poitiers și să predea vulturul cu sticlă unui călugăr, care le va ascunde bine. Așa s'a și întâmplat. Două sute de ani a stat ascuns vulturul și sticlă de mir până ce ducele negru (Edward, prinț de Wales, principele Aquitaniei) a visat unde se află acele obiecte, și în 1340 a dispus să fie transportate la Tower. Spre nenorocire însă, cei din jurul tronului și-au uitat de ele, și când fiul ducelui negru, *Richard II.* a fost încoronat, nu a fost uns cu mir din sticlă miraculoasă. Numai după douăzeci de ani și-a adus aminte de acest sfânt mir regele însuși. A rugat mult pe arhiepiscopul Courtenay să suplinească întrebarea: s'el ungă cu mirul miraculos, dar' arhiepiscopul nu i-a împlinit cererea. Și a și fost nenorocit regele *Richard II.* în totă viața sa.

Nr. 5364. Școl.

CONCURS

Cu finea anului școlariu 1901/2 devenind vacant un stipendiu de la stat de 1000 corone, destinat pentru calificarea superioară a tinerilor absolvenți de teologie ai seminarului nostru archidiececan, pentru conferirea aceluia se publică concurs cu termen de 20 de zile de la publicare.

Suplicele sunt a se adresa la consistoriul archidiececan instruite cu următoarele documente în original.

- carte de botez.
- testimoniu de cl. V. VI. VII și VIII. gimnasială și de maturitate.
- Absolutoriu teologic.
- testimoniu medical despre starea sanitară.
- Eventual alte documente recomandătoare.
- declarație că după observare va sta la dispoziția bisericii, întrind în funcțiunile ce i-se vor da.

a) declarație, că va locui în colegiul baron Iosif Eötvös din Budapesta supunându-se normelor de la acel institut.

Suplicele intrate după termenul indicat nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 6 Iunie, 1902.

Consistoriul archidiececan.

Nr. 561/902.

[72] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători mai jos însemnate se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare :

1. **Beriu**, cu salariu de 600 cor., se va solvi în sumă de 420 cor. de la cassa bisericească, ear' restul de 180 cor. din cassa alodială a comunei Sereca; cuartirul îl are învățătorul în edificiul școlii și lemnele trebuincioase de la ambele comune susținute.

2. **Sibot (Alkenyér)** două posturi cu salariu de câte 600 cor., cuartir și lemne.

3. **Gioagiul de jos, (Algyógy)** cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

4. **Romoșel**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

5. **Bozeș**, 6. **Renghet**, 7. **Mada**, câte cu salariu de câte 600 cor. cuartir și lemne, salariul se acopere din repartitiune.

La toate aceste posturi se vor computa cuincuenalele legale numai după instituirea definitivă și serviciul de 5 ani neîntrerupt în respectiva comună.

Cei aleși sunt datorii a merge Dumineca și în sărbători cu copii la biserică și a cânta la liturgie.

Concurenții au să-și subțernă în termenul indicat cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Orăștie, 6 Iunie 1902.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 577/902.

[71] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parochia de clasa a III. **Mada**, prin acesta se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate la cōla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Doritorii de a concura la acest post au a-și subțerne suplicile lor în termenul sus indicat subscrisului oficiu, fiind instruite conform normelor în vigoare, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare înaintea alegătorilor pentru a celebra sau cūventa.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parochial.

Orăștie, 6 Iunie 1902.

Vasile Domșa
protopresbiter.

ad Nr. 5668 Bis. 1902.

[70] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parochia **Daneș**, din protopresbiteratul Sighișorei, prin acesta se escrie concurs conform concludului sinodului parochial de la 26 Maiu a. c. concurs nou cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, cu scop a se însinua concurenți cu calificatiune mai superioară.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh, sunt cele fașionate la cōla B. pentru întregirea venitelor parohiale de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petitiunile concursuale instruite în sensul normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, pentru a cânta respective celebra și a cūventa — și spre a-și lua informațiune de la comitetul parochial despre parochie.

In candidație se vor admite în prima linie numai absolvenți de VIII clase medii și cursul clerical ordinar și numai în lipsa de — asemenea candidați se vor pute lua în considerare și cererile celor cu calificatiune mai inferioară.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighișora, 28 Maiu 1902.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 333.

[67] 3—3

Concurs

Pentru întregirea alor două eventual trei posturi învățătoresci, la școala gr. or. română din Sebeșul-săseș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt :

1. Salariu anual 600 cor.

2. Relut pentru cuartir și grădină 200 cor.

3. Cuincuenaliile legale, cari însă se compută numai de la instituirea definitivă la școala susamintită.

Cei cari vor ocupa posturile din ces-tiune, sunt datorii a merge Dumineca și sărbătorea cu copiii la biserică și a cânta la liturgie.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul amintit subsemnatului Oficiu protopresbiterial și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

In conțelegere cu comitetul parochial Sebeș, 30 Maiu 1902.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 334.

[68] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Lancrēm**, trei posturi, cu salariu anual câte de 600 cor., cuartir și grădină, eventual relut în bani 60 cor.

2. **Pianul de jos**, două posturi, cu salariu câte de 600 cor., Pentru cuartir și grădină câte 20 cor. și câte 1 stânjin de lemne.

3. **Rēhau**, cu salariu de 600 cor. grădină și pentru cuartir 20 cor.

4. **Deal**, cu salariu de 600 cor. și pentru cuartir și grădină 40 cor.

5. **Cacova**, cu salariu de 600 cor., și adică: 400 cor., de la biserică ear' 200 cor. ajutoriu de stat, cuartir și grădină.

6. **Laz**, cu salariu de 600 cor., ear' pentru cuartir și grădină 40 cor.

7. **Căpâlna**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

8. **Petrifalēu**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

9. **Sebeșel**, cu salariu de 600 cor., ear' pentru cuartir și grădină 40 cor.

10. **Rēchita-Purcāreț**. Unul în Rēchita și unul în prediul Purcāreț, fie-care cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

11. **Tartăria**, cu salariu de 300 cor., în bani și 300 cor. în naturalii.

12. **Ciōra**, cu salariu de 200 cor., de la biserică și 400 cor. din ajutoriu de stat; pentru cuartir și grădină 24 cor.

13. **Vingard**, cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină.

14. **Sesciori**, cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină.

Cuincuenaliile se compută de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în respectiva comună.

Cei cari vor ocupa posturile sus amintite sunt datorii a merge Dumineca și sărbătorea cu copii la biserică și a cânta la liturgie; și la însărcinarea comitetului parochial a cultiva grădina de pomărit și a instrua copii.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul amintit subsemnatului oficiu protopresbiterial și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare poporului în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

In conțelegere cu comitetele parohiale: Sebeș, 30 Maiu 1902.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului:
Sergiu Medean
protopresbiter.

La Librăria Tipografiei Archidieceesane se află de vânzare: Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu „ 1—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Realități de vânzare

Realitățile din Sibiiu piața lemnelor (Bauholzplatz) Nr. 4 cuprinse în protocolul funduar al Sibiiului Nr. 202 A + 2 Nr. topogr. 1221/2, 1697/1 și 1698/1 pe cari se află casă de pētră cu 10 încăperi, curte mare, două grădini și edificii economice, **bir-tul așa numit la „Grenadir”** — se află de vânzare din mână liberă pe lângă condițiuni de plătire foarte favorabile. Informațiuni detaiate dă plenipotențiatul **Dr. Liviu Lemény**, avocat în Sibiiu, strada Măcelarilor Nr. 14.

[66] 3—3

In Tipografia archidieceesănă
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasantei

Născătoare de Dumneđu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Păschiile.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . .	fl. —.85
jumătate pânză . . .	1.05
în piele roșie . . .	1.25
Ediția fină în piele neagră . .	2.—
piele chagrin . . .	2.60
în mătase . . .	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceesane,
Sibiiu.

A eșit de sub tipariu în Tipografia archidieceesănă:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceesănă în Sibiiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomacului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un trai neregulat și-au contras bōle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârciuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruieni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și înviorăză organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delătură conturbațiile de mistuire și influențază puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de buruieni bōlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: **dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări**, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de buruieni.

Constipațiile în urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie**, precum și conglomeraarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de buruieni. Vinul de buruieni delătură mistuirea grea și depărtază prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. **Lipsa de apetit și reaua dispoziție**, precum și **durerile de cap și nopțile perdue** (insomnie) consumă adeseori inecul cu inecul multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbitei puteri de traiu un nou și proșpēt impuls. Vinul de buruieni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrire, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmăză nervi escitați și crează nouă **voe de viață**. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțămită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiiu, Turnișor, Săligte, Ocna, Slimnic, Șeica-mare, Nocrich, Avrig, Tâlmăciu, Boița, Cismădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrifalēu, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beginēu, Mihail, Teiuș, Blaj, Pănade, Tapu, Mediaș, Blăjeș, Săn-Mărtin, Ibașfalēu, Basna, Agnita, Cănuș-mare, Boholț, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Huneadoara, Hațeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Albaluș etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se ceră anunit:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 450,0, Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniş, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus”, „Kalmus” la 10,0. Toate aceste se amestecă.

un. dcm. [73] 1—12